

ДОСВІД США ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ) ЗА ЯКІСТЮ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ

Федір Петрович ЯЦЕНКО,

*здобувач Харківського національного
університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0004-9675-6079>*

Історія контролю якості освіти в США має свій початок наприкінці XIX століття, коли шкільна система почала динамічно розвиватися, і з'явилася потреба забезпечити належний рівень підготовки школярів для їх вступу у вищі навчальні заклади. В цей період були встановлені перші стандарти середньої освіти і з'явилися перші неpubлічні організації, які займалися оцінкою якості шкільної освіти. Оскільки федеральний уряд не брав активну участь у контролі якості середньої освіти, основну роль у цьому процесі відіграла влада штатів. На сьогоднішній день кожна державна школа повинна відповідати певним стандартам якості, встановленим законодавством кожного окремого штату. Ці стандарти деталізовані і включають в себе такі показники, як кількість навчальних годин, відношення вчителів до учнів, а навіть вимоги щодо наявності кондиціонерів у приміщеннях. Рівень деталізації цих стандартів може значно відрізнятись в залежності від кожного окремого штату [1, с.2].

На сьогоднішній день в Сполучених Штатах застосовується два види моніторингу якості освіти (які в тому числі застосовуються по відношенню до закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку правоохоронців): внутрішній та зовнішній. Внутрішній моніторинг є важливою передумовою для розвитку ЗВО та є основою для вимірювання процесів та результатів навчання. Особливістю цього виду моніторингу є його універсальність, яка допомагає забезпечити високі стандарти якості та виявити позитивні зміни, а також вчасно попереджати можливі негативні події, якщо це необхідно. В свою чергу зовнішній моніторинг проводиться управлінськими структурами освіти або незалежними спеціалізованими організаціями з метою отримання достовірної статистичної інформації.

Важливо відзначити, що в США існує понад п'ятдесят національних асоціацій, агентств та спеціалізованих центрів, які отримали статус для проведення моніторингу якості освіти. Робота цих організацій координується Федерацією регіональних атестаційних комісій та Національною комісією з акредитації. Моніторинг якості освіти у вищих навчальних закладах в Сполучених Штатах приділяється великою увагою через численні дослідження, які підтверджують позитивний вплив правильно організованого моніторингу на успішність студентів. Важливо відзначити, що акредитація для вищих навчальних закладів є добровільною, проте заклади без відповідної акредитації не можуть розраховувати на фінансову підтримку уряду. Сам процес акредитації незалежний від уряду та здійснюється різними неурядовими акредитаційними органами та установами. Загалом, в США іс-

нує понад 50 національних асоціацій, агентств і центрів для перевірки якості навчальних програм, робота яких координується Національною комісією з акредитації [2].

Федерація регіональних атестаційних комісій (Federation of Regional Accrediting Commissions, FRAC) - це організація, що грає важливу роль у системі акредитації вищої освіти в Сполучених Штатах. FRAC об'єднує роботу регіональних акредитаційних комісій з різних частин країни з метою забезпечення якості вищої освіти та виконання норм та стандартів, необхідних для акредитації навчальних закладів. Основним завданням FRAC є координація та забезпечення взаємодії між цими регіональними комісіями, що допомагає забезпечити єдність та стабільність процесу акредитації національною шкалою. FRAC допомагає вирішувати спільні питання та встановлювати загальні стандарти для акредитації вищих навчальних закладів, що сприяє підвищенню рівня якості вищої освіти в США. FRAC також забезпечує обмін інформацією між регіональними комісіями, допомагаючи відстежувати зміни та тенденції в області акредитації. Ця організація виступає як надзвичайно важлива ланка в системі забезпечення якості вищої освіти в США, сприяючи здійсненню навчальними закладами найвищих стандартів та вимог до якості навчання та наукових досліджень.

Національна комісія з акредитації в Сполучених Штатах Америки (National Commission for Accreditation, NCA) відіграє важливу роль у забезпеченні якості вищої освіти в країні. Її головним завданням є забезпечення дотримання вищими навчальними закладами встановлених національних і міжнародних стандартів якості. Це досягається через процес акредитації, під час якого НКА оцінює різні аспекти діяльності закладів і програм, включаючи якість навчання, доступність ресурсів, кваліфікацію факультету та загальний стандарт освіти. НКА сприяє підвищенню рівня якості освіти в Сполучених Штатах, а також визначає, які заклади і програми відповідають вимогам для отримання акредитації. Це важливо для студентів, оскільки акредитовані заклади і програми зазвичай вважаються надійними і визнаними національно та міжнародно. Крім того, НКА служить також як інструмент для постійного вдосконалення освіти, сприяючи розвитку освітніх закладів та впровадженню нововведень у сфері навчання. Загалом, Національна комісія з акредитації грає важливу роль у забезпеченні якості вищої освіти в Сполучених Штатах, сприяючи розвитку освітнього середовища і забезпеченню надійності та добросовісності вищих навчальних установ.

Таким чином, контроль за якістю вищої освіти у США включає в себе комбінацію зусиль від різних учасників процесу, включаючи урядові органи, акредитаційні органи, самі навчальні заклади, викладачі, студенти та громадськість. Найбільш позитивними та важливими аспектами здійснення нагляду (контролю) за якістю вищої освіти є наступні:

1) Акредитаційні органи відіграють важливу роль у забезпеченні якості освіти у закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців за різними напрямками. Ці органи перевіряють відповідність освітніх програм встановленим стандартам та критеріям. Окрім того, важливо відмітити, що акредитація є добровільним процесом, однак ЗВО повинні її проходити, що

б отримувати федеральні кошти і забезпечити визнання їхніх дипломів роботодавцями та іншими закладами. Для ЗВО, що здійснюють підготовку правоохоронців, процес акредитації є обов'язковим;

2) Міністерство освіти США та державні освітні агентства мають регуляторну роль у сфері здійснення нагляду (контролю) за ЗВО. Вони встановлюють правила і вимоги, які заклади повинні дотримуватися для збереження права на федеральне фінансування та державну підтримку;

3) керівництво закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку правоохоронців несуть особисту відповідальність за підтримання та покращення якості своїх освітніх програм. Окрім того, керівники навчальних закладів, включаючи адміністраторів та викладачів, відіграють важливу роль у формуванні та встановленні стандартів навчання, а також у розробці навчальних планів і оцінці результатів;

4) забезпечення наявності необхідних кваліфікацій, знань, умінь та навичок серед викладачів є важливим для забезпечення якості освіти. ЗВО зі специфічними умовами навчання мають високі вимоги до найму і надання статусу постійного місця для викладачів;

5) наявність ефективної системи здійснення самоврядного контролю. ЗВО та їх спеціальні структурні підрозділи регулярно оцінюють свої програми та результати студентів, щоб об'єктивно оцінювати якість освіти;

6) існування високого рівня взаємодії із студентським самоврядуванням;

7) ЗВО зобов'язані публічно оприлюднювати інформацію про свої програми. Ця прозорість дозволяє здобувачам освіти і громадськості приймати обґрунтовані рішення щодо якості освіти;

Таким чином, контроль за якістю вищої освіти в США, - це складна система, яка включає в себе ряд організацій, які використовують різні форми та методи здійснення контрольно-наглядової діяльності. А відтак, можна досить високо оцінити ефективність нагляду (контролю) за якістю надання освітніх послуг закладами вищої освіти, яскравим підтвердженням чого є високий рівень професійності правоохоронців, зокрема поліцейських США.

Список використаних джерел:

1. Порівняльний аналіз забезпечення якості освітніх послуг в США та Україні. Аналітична записка. URL: <http://dialog.lviv.ua/wp-content/uploads/2021/01/Porivnyalniy-analiz-zabezpechennya-yakosti-osvitnih-poslug-v-SSHA-ta-Ukrayini.pdf>

2. Стійка О.Я. Моніторинг у системі вищої освіти США. Актуальні проблеми гуманітарних та природничих наук №08 (55) 2013р. С.333-336.